

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

6 4 Å R G A N G

17. JULI 1952

A V I N N H O L D E T :
OLSOK, HELDIG OLAV OG VI - KONG HAakon 80
ÅR - KVINNEN I FREDENS TJENESTE - ST. OLAVS
FORBUNDS ÅRSSTEVNE - SIGRID ØDE IN MEMORIAM -
HVA «DOGME» ER - RIKHOLDIG UTENLANDSNYTT.

NR.

27

28

NESTE NUMMER KOMMER 14. AUGUST 1952.

VÅRE KIRKER

Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87).
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 03 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.45: Høymesse.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 37 45 90.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Montebello, Smestad.
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høym.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 10.30: Høym.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høym.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.
Soknepresten, tlf. 12238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

ST. OLAVS
ekspedisjon og forlag er
lukket til 11. august

ST. JOSEPHS INSTITUTT

bruker

FYRINGSOLJE

R. C. BERTHELSENS EFTF.

Farvehandel

Glass, tapeter, vaskeartikler

Henr. Wergelandsgt. 32

Kristiansand S.

Tlf. 2270

ST. OLAV

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon:

Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.
St. Olavs eksp. og forlag: Kl. 9—13
og 15—17. Mandag, lørdag: 9—13.
Utbetalinger tirsdag 12—13.

Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år;
for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen
og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen
onsdag aften.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 20. JULI: 7. søndag etter Pinse. Ep. Rom. 6, 19—23. Ev. Matt. 7, 15—21. Mandag: Praxedis, jomfru. Tirsdag: Maria Magdalena, den botferdige. Onsdag: Appollinaris, bisk., mart. Torsdag: Ap. Jakobs vigiliefest. Fredag: Apostelen Jakob. Lørdag: Anna, Jomfruens mor.

SØNDDAG 27. JULI: 8. søndag etter Pinse: Ep. Rom. 8, 12—17. Ev. Luk. 16, 1—9. Mandag: Nazarius og medmartyrer, Viktor I, pave og mart., Innocens I, pave og bekj. Tirsdag: OLAV, konge og martyr, Norges vernehelgen. Onsdag: Abdon og Sennen, martyrer. Torsdag: Ignatius, bekj. Fredag: Ap. Peter i lenker. Lørdag: Alfons Maria av Ligorio, bisk., bekj. kirkelærer.

SØNDAG 3. AUGUST (9. sønd. etter Pinse): FEIRING AV OLSOK-FESTEN. Ep. Visd. 10, 10—14. Ev. Matt. 16, 24—28. Mandag: Dominikus, bekj. Tirsdag: Oktavdagen for Olsok-festen. Onsdag: Jesu forklaring. Torsdag: Cajetanus, bekj. Fredag: Syriakus, Largus og Smaragd. mart. Lørdag: Joh. Maria Vianney, bekj.

SØNDAG 10. AUGUST (10. sønd. etter Pinse): Laurentius, mart. Ep. II. Kor. 9, 6—10. Ev. Joh. 12, 24—26. Mandag: Tiburtius og medmart. Tirsdag: Klara, jomfru. Onsdag: Hyppolitus og Cassianus, mart. Torsdag: Vigilien til Marias opptagelse i himmelen. Fredag: Marias opptagelsesfest. Lørdag: Joakim, Jomfruens far.

SØNDAG 17. AUGUST (11. sønd. etter Pinse): Feiring av Marias opptagelsesfest.

Kollekten søndag 3. august tilfaller St. Olavs Forbund.

ST·OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

64. ÅRGANG

17. JULI 1952

NR. 27-28

Olsok, Hellig Olav og vi

Det stunder mot Olsok, Norges gamle kristne nasjonalfest. Det er dagen som skal minne oss om det store vendepunkt i vårt lands historie, da Olav Haraldsson ved slaget på Stiklestad gjorde Norge til et kristent land.

Den 29. juli, år 1030, er den første faste datering i vår historieskrivning, og Olsok skulle være minneverdig nok bare av den grunn. Og med Stiklestad fulgte virkeligjørelsen av rikstanken.

Men det er fordi den betød brytningen med asatroen og de hedenske seder og innføringen av kristendommen at Olsok sto fram som den store nasjonale minnefest. Den ble en kirkelig feiring vel uten sidestykke i Norden, og den ble en stolt folkefest.

I sentrum for feiringen sto Hellig Olav, *Norges konge til evig tid*. Heltekongen fra Stiklestad og apostelen for Hvite-Krist. Elsket og dyrket av sitt eget folk, kjent og feiret vidt om lande.

Til reformasjonen kom og kneblet det katolske tros livet, dekket for helgengloriene, også St. Olavs. Den ekte Olsok ble drevet i landflyktighet, feiret i stillhet omkring Olavs-kirkene og Olavs-alterne i fremmede land og minnet i messen rundt om i Den universale kirke.

Men Olavs-kultusen satt dypt i folkesinnet, og selv om den stadig ble mer og mer «reformert», lykkedes det aldri å få bukt med den. «Den gamle trua» satt ennu lenge fast, dess sterkere jo lenger en kom opp i dalene og innover i bygdene. Og den dag i dag feires Olsok vidt, om enn spredt, på tusener steder i Norges land, og minnet om Olav Haraldsson som Kristi stridsmann står kjært og hellig for store deler av kristenfolket. — Her siktes ikke til Olsok-bål og lange netter, men til ærefryktig gjenopplivning av den kristne Olsok.

Moderne historieskrivning har selvfølgelig ytet hva den har kunnet for å avbleke St. Olavs helgenry. Men den må være pinaktig lite tilfredsstillende for dem som her har sett sitt mål. Biskop Berggrav tok i anledning av 900 års jubileet i 1930 opp en del viktige momenter i denne forbindelse, og selv om

han heller ikke mener å kunne kanonisere Olavs person, så yter han — støttet av fremragende norske forskere av middelalderen — martyrkongen en fair behandling på bakgrunn av tidsvurderingen. Berggrav ser — og det er det vesentlige — Olav som *redskapet* i den *kristningsprosess som ble satt i gang fra Stiklestad*.¹

Men St. Olavs skikkelse fenger oss utover det. Kristendom er ikke noe så anonymt som en sak. Den gjelder det enkelte menneske i hele dets vitalitet. Derfor kan vi heller ikke sjalte Olavs person ut av Olsok-feiringens innhold. Han var det *menneske* Forsynet hadde utsett til å bane veien for Kristus i nordmenns sinn og levnet. *Det fant ham brukbart som redskap*, og så får vi ikke bare kjennes ved ham, men ære hans minne for Guds æres skyld, og bli glad i ham for troens skyld.

Jeg vet ikke hva folk fløst — deriblant katolikker — foretar seg om kvelden hver 28. juli, selve Olavs-vaka. Men om de ville øke det åndelige utbytte hvert møte med ham på 29. juli tilsier, da ville jeg sterkt anbefale Sigrid Undsets lille bok «Hellig Olav, Norges konge» (Some & Co.s forlag; Oslo 1930), eller det mesterlige kapittel over samme emne i hennes «Norske Helgener». Vektig virker også Fredrik Paasches «Olav den Hellige», og jeg vil tilføye ovennevnte lille bok av biskop Berggrav — alle de tre siste på Aschehougs forlag. — For da ikke å nevne siste delen av Snorre Sturlasons *Olav den Helliges Saga*. En vil sanne riktigheten i professor Paasches ord: «Der er den merkelighet ved ham — St. Olav — at han vokser og blir mere særegen for hvert nytt møte vi har med ham.»

Blant vår sagas høvdinger står Olav Haraldsson på mer enn én måte som en ensom skikkelse. «Der var noe i hans personlighet som følted fremmed og ikke ble forstått av mengden,» sier Paasche. I første rekke merker vi oss Olavs oppfatning av *kallet*

¹) *Eivind Berggrav*: «Brytningene omkring Olav og Stiklestad». Oslo 1930.

til landets trone og kallet til å være dette sitt lands apostel. Dette er noe enestående i vår historie.

Sigvat-Skald — vel den mann som kjente, forsto og elsket Olav dypest — kveder om sin konges syn på kongedømmet som en hellig oppgave gitt ham av Gud, at motstand mot dette viede kongedømme og mot ham, Herrens utvalgte, var dødelig synd. Det gjelder for Olav ikke hans uomtvistelige rett til Norges trone i kraft av sin ætt. Det er *plikten* til å bruke denne retten som et redskap for Guds vilje. Helt siden synet for Kristi guddom hadde lagt alle hans tidligere vinningsmål i viking i skyggen, gikk Olavs hele higen til Norge. Og da gunstige tidender fra hjemlandet nådde ham i landflyktigheten i Gardar, vraket han både et fremmed kongerike i øst og sjansen til å gå foran i storslagne korstog i Middelhavslandene — kanskje endog «under munke-regel», beretter Snorre. Han opplevet Guds tydelige fingerpek, oppsluktes helt av sin nye kongstanke: å reise det kristne kongedømme i Norge med tronen stillet under Hvite-Krists baldakin.

Det var ikke en hær i vanlig forstand Olav støttet seg på da han sto ansikt til ansikt med overmakten oppe i Værdalen. Han kalkulerte ikke i første rekke med den fysiske makten, en forstår det når han byr alle dem, som vel vil følge ham, men ikke vil la seg døpe, å fortrekke. «Vi vil ikke kunne trøste oss til folkestyrke; til Gud skal vi sette vår lit, for med hans kraft og miskunn kan vi få seier; men ikke vil jeg blande hedenske folk mellom mine menn», sier Olav ifølge Snorre.

Også Bjørnson har i sin dikteriske utformning av Olav-skikkelsen vært tro mot det inntrykk av ham som sagaene etterlater: At en sterk indre vekst hadde foregått i Olav i tiden fra han måtte flykte til Gardar og til han faller på Stiklestad.

I sitt geniale epos «Arnljot Gelline» legger han Hellig Olav disse ord av ydmyk selverkjennelse i munnen:

*Herre du ser, at jeg prøver å følge ditt fotspor
Ikke mig selv har jeg villet, jeg bygger Din trone
op av de stene, min egen har stykkevis tabt.
Herre Du ser, skropelig bygverk jeg har;
syndefull jeg,
halvvilde mange som følger,
fattig slikt grundlag;
men med vårt blod
skal vi på marken dog binde det sammen imorgen, —
skjems ikke ved det,
kommende slægter
fester det bedre.*

(Kongens bønn før slaget).

«Han faldt, og gikk fra faldet til oppreisning. Og i oppreisningen tok han Norge med seg. Den avgjorde landets skjebne, grunnfestet riket. Olav Haraldsson ble helgenen, «som med sine bønner holder Norge oppe», han ble «Norges konge til evig tid.» (Paasche).

Ikke uten grunn fant ettertiden ut, at slaget på Stiklestad 29. juli 1030 på en underlig måte lå i avglansen av storslaget på Golgatha — tusenårsminnet som da beskjeftiget alle kristne, må også ha virket sterkt hos Hellig Olav. I Kristus hadde han sett himmelens seier over mørkets makter. I hans navn bød han offeret fram. Mot ham sto hele Norge. Han var klar til å falle. Offeret måtte fullbyrdes. Det var millioners sjeler det gjaldt.

Skal vi i dag lære av St. Olav hvordan vi skal oppfylle Guds vilje på vår plass, er det ikke til kongen i ham vi må søke, men til apostelen. Det faller her naturlig å vise til noen ord av pastor Celestin Riesterer, — som i 1916 tok opp den gamle tradisjonen med valfart til Stiklestad på 29. juli — i hans fremstilling av helgenkongen (St. Olavs forlag; Oslo, 1930):

«Olav ble kalt og har utført sin gjerning både som konge og som apostel, ikke fordi han var helgen, men for å bli en helgen i og ved sin trofaste tjeneste som konge og som apostel, likesom han ble kristen, ikke fordi han var hellig, men for å bli det ved å leve og handle som kristen. Han ble også hellig, ikke på en dag, som ved en overrumpling, ved et trylleslag, men i livets kamp og i kampens møye. Når han bestiger tronen, handler som konge og som apostel, fører kamp mot uvitenhet og forbrytelser, belærer folket, frir det fra hedenskapets mørke, løfter det i Kristi lys for å få det til å bøye seg for Ham og tilbe Ham som sin Gud og Herre; når han bygger byer og kirker, gir bud og bestemmer lover for konger og folk, da handler han i overensstemmelse med sitt dobbelte kall fra Gud, skropelig som menneske, sterk som trosbud, i kamp med alle vanskeligheter, med ytre og indre fiender, og i kamp med seg selv. Men i all denne kamp, i alt dette strev og arbeide, hvor menneskelige og guddommelige krefter og midler i fellesskap skal bryte veien for de guddommelige planer med et folk som kalles til troen, vokser også Olav i sin egen tro og i sin egen hellighet som han begynte med dåpen, fortsatte med fermingen og de andre sakramenter, fortsatte og fullførte i sin konge- og apostelgjerning i 15 år med martyrbloedets vitnesbyrd. Som konge og som apostel var Olav således et redskap og et middel til Guds rikes befordring og forherligelse i Norge. Hele hans arbeide var viet til folkets omvendelse til Kristus, og kongens makt var kun evangeliets og apostelens tjenende kraft. Enten han opptrådte som konge eller som evangeliets forkynner, så var meningen alltid den samme, det var alltid kallets inderlige overbevisning som var drivfjæren i hans verk.»

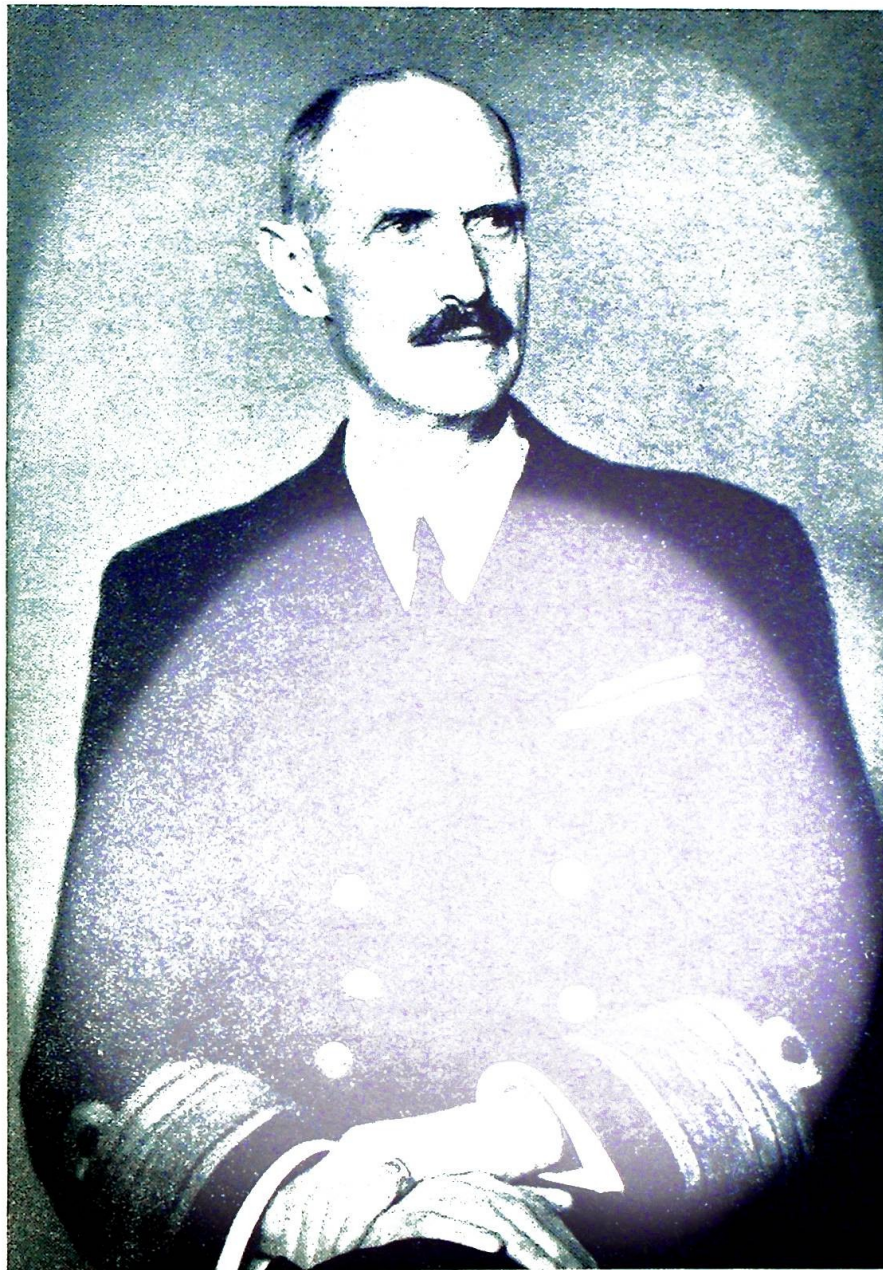
Ivar Hansteen Knudsen.

Stiklestad

Deltakere i Stiklestadferden tirsdag 29. juli anmodes om å melde seg til vik. sokneprest for St. Olavs kirke, Trondheim, Prinsensgate 2 a 2. Meldefristen utløper torsdag 24. juli. Billettpris: Kr. 15.00 for voksne, kr. 7.00 for barn.

Pater S. Hünen.

Til Kong Haakons 80 års dag

3. august
1872

3. august
1952

Gjennom nær to generasjoner har Kong Haakon VII båret Norges kongekrone. Ingen annen i det selvstendige Norges stolte kongerekke har kunnet se tilbake på en så lang regjeringstid. Vi må helt tilbake til Håkon Håkonsen for å finne den jevnbyrdigste.

Verdigere enn kong Haakon har vel heller ingen formådd å bære krone og scepter og det ansvar som følger. Ved sitt lysende personlige eksempel i fred og i krig, til hverdag og helg, har han skapt en respekt for og kjærlighet til sin person som i uvurderlig grad er kommet hele folket til gode. Med rette kan vi være stolte av vår konge! Og når nordmenn hjemme og ute på hans 80 års dag søndag 3. august vil kappes om å hylde ham, da vil også norske katolikker være med ut fra den samme dype takknemlighet og hengivenhet som alle føler for Kong Haakon som landsfader og menneske.

Gud sign vår konge god! Gud bevare ham lenge og lykkelig for folket og den kongelige familie! Hellig Olav, Norges evige konge, hold ved i trofast forbønn for din trofaste og verdige arvtager!

KVINNEN I FREDENS TJENESTE

Pave Pius XII's tale til den 13. verdenskongress for katolske kvinner

I arbeid for freden.

Idet vi stadig er opptatt av tanken på å fremme fredssaken med alle mulige midler, ønsker vi også å betro dere, elskede døtre, den viktige og stor-slagne oppgave å arbeide for fred i verden, fordi dere bedre enn andre kan fatte at ro og ordnede forhold er en hovedbetingelse for et sunt kvinnelig liv.

Det er nettopp i dette samme Roma, som Fredens Konge gjorde til sin by, og hvorfra keiser Augustus store fredsplaner utgikk og delvis også ble gjennomført, at det i dag er samlet en kongress som representerer katolske kvinner fra hele verden, for høytidelig å uttrykke sitt ønske om fred, for å bekrefte sin vilje til å prøve å oppnå noe hos de menn som har makt til å bevare freden, for å studere de konkrete midler og tilby sin hjelp og for å gjennomføre dem i Guds navn på grunnlag av de kristne idéer.

Dette er i sannhet ikke noen ny stemme og heller ikke den siste blant de mange som hever seg fra alle kanter for fredens sak; men den er sikkert en av de mest oppriktige, og vi har også grunn til å håpe at den blir av de mest fruktbærende.

Den sørgende Andromache.

Hvem kan tvile på oppriktigheten hos en kvinne når hun ber om fred, hun som fram for alt er viet til freden? Eller når hun avskyr krigen som gjør henne til dens mest ubehjelpelige offer? Slik har hun alltid vært. Det gamle sagn om den sørgende Andromache taler om en kvinne som ble krigsenke, dømt til å sitte igjen med et farløst barn for siden å bli landsforvist og slave for alltid. Selv om dette er en legende, gir den et gripende bilde av de grusomme tragedier som krigen i alle tider har medført for kvinnen. Kanskje er endog de mest grufulle tragedier i vente for henne under en moderne total krig.

Millioner av menn og kvinner, som kan betraktes som overlevende av den siste blodsutgydelse, bevarer levende minner om dens redsler: mødre med småbarn ved brystet, slått ned under ruinene av sine hjem, andre døde av sår, igjen andre forstenet av sorg ved tapet av sine. Og alle de tusener andre, som et hjem betyr så meget for, men som er blitt dømt til å vandre fra sted til sted med barna på ryggen, klagende av sult og sykdom, drevet fram av fiendtlige tropper. Mødre og enker som lever år etter år uten å vite om deres kjæres skjebne. Ofte bare på grunn av en utrolig ufølsomhet fra statsherskeres side, lever de kanskje fremdeles i angst og uvisshet uten å få vite om deres barn er i live. Unge piker blir voldtatt, familier blir uten underhold, og hvor mange ser ikke sitt livs drøm ødelagt for alltid. Dette er kvinnens skjebne i krig.

Men har statsmennene tenkt over disse tragedier med en sønns hjerte? De som har ansvaret for og opprettholder en slik tilstand mellom landene at

der skapes krigsfare, ja til og med krigsønske hos de nasjoner som — hvor fryktelig det enn er — er så undertrykt at krigen er deres eneste håp om befrielse? På hvem faller ansvaret for slike desperate ønsker?

Om menn til en viss grad kan tilpasse seg de savn og hårde livsbetingelser som en krig medfører, vil de for en kvinne i lengden virke både fysisk og moralsk nedbrytende.

Frykten for at et slikt onde kan komme igjen, får kvinner fra alle kanter av verden til å forenes i en brennende bønn om fred. Denne bønn har Vi, som en felles far, ofte hørt på deres leber, og i dag forener Vi oss med dem og sier til dem som har valget mellom sverdet og oljegrenen: se med en sønns øyne på angsten hos så mange mødre og enker når dere overveier å gå til krig! Tenk mere på dem enn på prestisjegrunner, øyeblikkelige fordeler eller endog utopiske drømmer som har lite grunnlag i virkelighetens verden. Be ikke kvinnene om unyttig heroisme! De trenger den nok i sitt daglige liv for sitt land og sin familie.

Gjenopprettelsen av brorskapsfølelsen.

Men den følelse som får alle kvinner til å avsky krig, ville ikke nytte stort som støtte til fredssaken, dersom ikke den samtidig medførte et positivt ønske om overalt å gjenopprette brorskapsfølelsen, støttet av bevisstheten om en høyere plikt til nestekjærlighet og styrket av viljen til å gjennomføre i deres egne omgivelser en rettferdighet som resulterer i fred — m.a.o. brorskapsfølelsen som fører til handling i pakt med de grunnleggende kristne ideer. Hvilke grunnsetninger dette er, og hvordan de bestemmer kirkens og katolikkers handlinger, har Vi nylig utredet i Vårt julebudskap i forbindelse med kirkens fredsmisjon.

Det er ihvert fall sikkert at enhver fredsbønn som ikke har den kristne verdensoppfatning som grunnlag, er dømt til å gjenlyde i hjertets ørken, som ropet fra de skibbrudne i havets øde.

Således er det at dere katolske kvinner er budbringere, virksomme arbeidere for fred i kraft av selve deres benevnelse, fordi katolsk på en måte er det samme som fredelig. Og selv om deres plikt som borgere av fedrelandet kan kreve deres vilje til å dø for det dersom det blir urettferdig angrepet eller truet i sine vitale rettigheter, så er dere på den annen side så meget effektivere i støtte-tjenesten for det arbeid som skaper indre og ytre betingelser for orden og fred.

Kvinnens dobbelte oppgave.

Denne misjon venter kirken og menneskeheten av dere — en misjon som utsletter hat, skaper brorskapsbånd mellom nasjoner, utrydder materielle årsaker til konflikt, slik som varemangel, arbeidsledighet, utvandringshindringer o. l.

Dette er en dobbelt oppgave. På den ene side en psykologisk og moralsk, hvor deres medfødte takt gjør dere særlig skikket til å åpne menneskenes sinn mer for de åndelige verdier, støtte dem i en alvorlig og moralsk hederlig livsførsel, til å spre over alt en mildere ånd, brorskapsfølelse mellom alle Guds barn, bevisstheten om plikten til å avstå fra ulovlig rikdom ved selv å være de første til å avstå fra en overdådig levestandard. Frem for alt og som kronen på dette åndelige verk: en kristen oppdragelse av barn i samsvar med den kristne verdensoppfatning som ble åpenbart oss av vår Frelser. Hvem, om ikke mødrene, har først fått oppgaven å utbre Evangeliets budskap? For en godhet og visdom av Det guddommelige forsyn! Det har ordnet det slik at hver generasjon i og med fødselen først går gjennom kvinnens barneskole — og ved hennes side alles Mor, Kirkens skole — slik at alle blir innpodet den godhet, den mildhet og den fromhet som er medfødt hos henne. Uten denne periodiske tilbakevenden til godhetens kilde, ville menneskeheten snart bukke under for livets bitre og hårde kamper og degenerere i rå grusomhet. Dere som derfor har en naturlig og guddommelig plikt til å prege de unges sjel, led de nye generasjoner til en universell brorskapsfølelse og til å avsky vold! En altfor indirekte misjon vil kanskje noen si. Nei, det er en realitet som bygger på et dypt grunnlag og som derfor er fundamental og nødvendig. Likesom en krig, iallfall i vår tid, ikke kommer uventet, men spirer fram i hjertene årevis i forveien, vil heller ikke en rettfærdig og varig fred blomstre ut ved den første lysstråle av følelse eller på noe kampsignal.

Til dette kommer den ytre aktivitet. Om kvinnens innflytelse tidligere var begrenset til hjemmet og dets omgivelser, er den i dag utvidet — enten vi liker det eller ikke — til et større virkefelt: til det offentlige og sosiale styre og stell, til selve statsstyrelsen, domstolene, journalistikken, forretningslivet og embetsverket. La kvinnene føre sitt fredsarbeid inn på alle disse områder! Dersom alle kvinner med sin medfødte avsky for krig omsatte denne følelsen i aktiv handling for å hindre krig, vil slike veldige omfattende felles anstrengelser — som også aktiviserer de egenskaper som influerer viljen best, nemlig fromhet og kjærlighet — uvilkårlig føre til målet.

Måtte den guddommelige hjelp, som kvinnene med sine stadige og utholdende bønner påkaller, gjøre disse anstrengelser enda mere fruktbare. Likesom under bryllupet i Kana den barmhjertige Mor, full av omsorg og bekymring for vertskapets vanskeligheter, ved sin bønn beveget Jesu vilje til å forvandle vannet til vin, måtte også dere etter hennes eksempel ved bønn vende menns vilje fra hat til kjærlighet, fra begjær til rettfærdighet.

Hva kvinnene skylder kristendommen.

Elskede døtre: Dere kjenner de store velsignelser som kvinnen skylder kristendommen. Den gang kristendommen sto fram på jorden, hersket der en hedensk kultur som ofte priste kvinnens ytre og flyktige sjarm, eller hennes følsomhet og fine vesen. Dette estetiske syn på kvinnen fikk sitt uttrykk i

FRA VIKARIATET

Søndag 3. august vil hele folket i takknemlighet og kjærlighet samle seg om sin konge som på denne dag fyller 80 år.

Jeg behøver ikke her å minne om hva kong Haakon ved sitt lysende og varmende eksempel har betydd for hele det norske folk i hele sin regjeringstid og ikke minst i 1940 og årene fremover da han sto og uredd viste veien som førte til seier og frihet.

Det er da en selvfølge at vi på hans 80 års dag viser ham den takk og hengivenhet som alltid fyller oss, på en særlig måte.

Høymessen den dag skal — samtidig som vi høytideligholder Olsok — holdes som takkegudstjeneste og feires så høytidelig som mulig. Den skal innledes med salmen: «Gud, sign vår konge god» (nr. 330 i Salmeboken) og sluttes med «Te Deum» eller «Store Gud, vi lover deg». I fellesskap vil vi be i alle våre kirker at Gud må signe og styrke vår gode konge så han ennå i mange år i full kraft kan røkte sitt høye kall til fedrelandets beste.

Gitt i Oslo, 10. juli 1952.

*Jac. Mangers,
Ap. Vikar, biskop av Selja.*

en forfinet og fullendt form. De udødelige diktere fra Augustus' tid skrev vers som vibrerer av følsomhet. Herlig utførte gude-statuer forskjønnede gater og torg, templer og gårdsrom i de praktfulle palasser. Og allikevel var alt dette tomt og overfladisk. Hverken Athen eller Roma, som betegnet høydepunktet av den tids sivilisasjon, og som fremmet familielivets dyder, greidde ved sin opphøyede filosofiske tenkning eller ved sin kloke lovgivning, å heve kvinnen til det nivå som hennes natur krever. Kristendommen, som heller ikke overså hennes ytre egenskaper, var den første som oppdaget og dyrket hos kvinnen de plikter og det kall som hennes verdighet hviler på og som gir grunnlag for en mer ekte lovprisning. Slik fremsto under kristendommen en ny kvinnetype som gjorde sin innflytelse gjeldende; vi kan bare nevne martyrer, helgener i dyd og gjerning, store reformatorer, kvinner som lindret nød og lidelser, som frelste fortapte sjeler og oppdro barn. Og etter hvert som den sosiale nød vokste, ble også den kristne kvinnes velgjørende arbeid utstrakt til større felter, slik at hun i dag med all mulig grunn må sies å være like nødvendig som mannen i samfunnets og sivilisasjonens tjeneste.

Det er nettopp fra dette syn at Vi ser på deres nåværende fredsarbeid, den mest omfattende oppgave som Forsynet hittil har gitt dere, og samtidig den mest sosiale og velgjørende. Motta den som en misjon fra Gud og menneskeheten! Sett inn deres beste krefter for den, i pakt med de forslag som en komité av dere studerte og fremsatte på Den internasjonale katolske kvinnekongress, og i forvisningen om at det er det beste dere kan gjøre for å redde deres nasjon og deres barn i samsvar med hva Kristi stedfortreder ønsker. Over dere alle, elskede døtre, spredt over hele jorden, påkaller vi lys og nåde fra Den allmektige, og som tegn på denne meddeler Vi dere av hele Vår sjel Vår faderlige Apostoliske Velsignelse.

Hva er et dogme?

Hva er et dogme? I det gamle Hellas' lærde skoler betydde et dogme en sannhet som var så sikker at den ikke kunne betviles av noe menneske. Nøyaktig slik oppfattes det også av Kirken: dogmer er sannheter som er gitt oss i Den hellige skrift og i overleveringen av Gud. Et godt eksempel på et dogmes ubønnhørighet er dogmet om Guds nærvær i Alterets sakramente. Betingelsesløst åpenbar Herren dogmet: «Det brød som jeg gir dere, er mitt kjød for verdens liv.» Som om det ville komme til å oppstå tvil sa han for annen gang og enda skarper: «Sannelig, sannelig sier jeg dere: Om dere ikke eter menneskesønnens kjød og drikker hans blod, har dere ikke livet i dere.» Han tillot ikke noe «om» eller «men». Han gir kjensgjerningen og krever troen. Og på Kristi Legemsfest stiller Kirken den kjensgjerning Gud har gitt midt i verden og setter vår tro på prøve. Med en klarhet og ubønnhørighet som er gitt den av Gud.

Der er to muligheter til sannhetserkjennelse: Mange erkjennelser når mennesket selv fram til ved iakttagelse og ettertanke. Andre erkjennelser må det la seg gi.

Tenker man over livets store spørsmål, over *hvorfra* og *hvorhen*, over lidelsens mysterium eller over Gud, kan nok den menneskelige ånd erkjenne meget ved tenkning. Men før eller senere kommer den til et punkt hvor den ikke kommer videre; den føler seg likesom stillet overfor en mur den ikke kan komme over. Å utforske det endelige er den ikke forunt. Her griper Gud inn: i sin åpenbaring gir han mennesket en stige som ånden kan bruke til å nå høyere opp, slik at den kan se over muren og inn i sannhetens land. Disse sannheter som vår ånd ikke selv har stridd seg fram til erkjennelsen av, men som er gaver Gud har åpenbart for oss, er dogmer.

Dogmene er kjensgjerninger, like så virkelige som dem som daglig omgir oss, og som vi har lært å kjenne av erfaring. Ja, de er høyere virkeligheter enn de som omgir oss i dagliglivet; ellers hadde Gud i sin kjærlighet ikke gitt oss åpenbarings erkjennelser som noe usedvanlig. Han hadde ikke behovet å gjøre seg besvær med det. De er kjensgjerninger som ville forblitt utgrunnelige hemmeligheter for oss, om de ikke var meddelt oss.

På den eukaristiske kongress i Barcelona kom kardinal Frings inn på det tyske menneskes frykt for å tro, frykten for helt å ha tillit til Guds åpenbaring, på skeptisismen og den etsende kritikk. Reformasjonsfyrstenes undertrykkelse av samvittighetene har en stor del av skylden for dette. De stilte jo opp grunnsetningen: *Cuius regio, illius et religio*: den fyrste som regjerer landet, har også rett til å foreskrive folket dets religion. Alle visste at det for fyrstene ikke var om å gjøre å søke sannheten, da de tok avstand fra Kirken, men å tilfredsstillte egoistiske mål: i løsrivelsen fra keiseren og riket så de en mulighet til å bli selvstendige herskere, og ved å plyndre klostrene og de kirkelige stiftelser så de en mulighet til å sanere sine finanser. Troen misbrukt som politisk middel.

Men Guds dogme er jo ikke menneskeverk, ikke

St. Olavs forbunds år

i Tønsberg

Slik ligger
Mikaelsskinner
på
let. M
trakk
her et

St. Olavs Forbund hadde valgt Tønsberg til møtested for sitt årsstevne søndag den 22. juni. En kunne ikke ha valgt et bedre sted enn Norges gamle hovedstad, og dagen ble en suksess som sent vil glemmes av dem som tok del i stevnet.

Ved 10-tiden om formiddagen rullet bussene inn i Tønsberg med deltakere fra Oslo, Lillestrøm, Stabekk, Hønefoss, Drammen og Porsgrunn, mens Fredrikstad menighet kom farende sjøveien. Presis kl. 10.30 stilte de 350 katolske deltakere seg opp ved foten av Slottsfjellet ved Fylkesmuseet, og dro så i prosesjon med biskopen og hele 13 prester opp til Mikaelkirkens ruiner, der biskopen feiret den hellige messe. Vel 600 mennesker fulgte andektig med i den hellige handling. I sin preken festet biskopen seg ved erkeengelen Mikael's rop: «Hvem er som Gud?» Ikke mindre enn 28 kirker rundt om i Norges land bar den store erkeengels navn. Disse kirker var som oftest bygget på fjellknauser, så de kunne sees langveis fra. De skulle stadig minne folket om de stolte ord: «Hvem er som Gud?» De skulle vise veien til Gud og stå der som

oppfunnet av Kirken, men Guds åpenbaring, Guds som er den evige ufeilbare sannhet!

Det er aldeles ingen skam at klart tenkende mennesker tror på Guds dogmer. Et ærlig søkende og kjempende menneske erkjenner at vår viten og erkjennelse ikke strekker til for å fatte hele bredden og dybden i Guds sannhet. Et slikt menneske har mot til i ydmykhet å bøye seg for det Gud har åpenbart for oss. Hva sa vel ikke den store franske naturforsker *Louis Pasteur*: «Det jeg erkjenner i min katolske religion er nok for meg til å tro det jeg ikke erkjenner.»

Vi fryder oss over at dogmet er gitt oss til en utvidelse av vår viten ut over vår menneskelige erkjennelses grenser. Vi takker Gud for dette *lys av hans lys!*

J. Hastler.

stevne på Slottsfjellet

berg

herolder over Guds allmakt, over Guds herredømme, og minne om at menneskene bare kan bli lykkelige når de blir seg bevisst at Gud er både deres opphav og deres siste mål, og at de derfor må innrette sitt liv etter Guds planer og Guds bud. Våre fedre forsto deres manende preken. Det var Gud de stred for og lengtet etter i livets krav og strid. Han var midtpunktet i deres liv.

Kirkene er dessverre falt i grus. Bare ruiner og steiner minner om det de engang var og betydde. Og med kirkene gikk så mange åndelige verdier tapt i menneskenes sinn og hjerte. Vår tids største krav og oppgave er derfor å gi Gud tilbake til den hjemløse, rotløse og fortvilte menneskehet, troen på den allgode Far i himmelen. Vi må gjøre Gud til vårt livs midtpunkt. Vel er utallige kirker falt i grus. Men Gud lever. Erkeengelen Mikael lever. Den Kirke som har kåret ham til sin hærfører, lever. Og den roper fremdeles ut i verden: «Hvem er som Gud?»

Etter en kort spisepause åpnet viseformannen i St. Olavs Forbund, Johs. Hongslo, dette femte årsstevnet. Han ønsket alle velkommen til Norges eldste by og Vestfolds vakre hovedstad. En særlig velkomsthilsen gjaldt ordføreren, politimesteren og fylkeskonservatoren. — «Det er vel få steder i vårt land,» sa taleren, «som har så rike og interessante historiske minner og tradisjoner som Tønsberg, og da særlig det sted hvor vi nå står — Slottsfjellet med bl. a. St. Mikaelkirkens ruiner. Meningen med årsstevnene er å komme sammen med flest mulig av våre menigheter. Årsstevnene er et ledd i arbeidet for å styrke og fremme fellesskapsfølelsen mellom våre trosfeller og å hente impulser og inspirasjoner.

Fylkeskonservator Asbjørn Bakken holdt så et historisk kåseri om Slottsfjellet og dets betydning i mellomalderen: «De stakkars rester som finnes her av gammel storhetstid er ikke mange og ikke lette å tyde. Vi vet lite om det gamle Tunsberghus, lite om det som er her på berget. Det ligger i grus, all den gamle prakten og herligheten. Hustårnet som preger Slottsfjellet nå, er ikke gammelt. Det har intet med det gamle å gjøre. Mikaelskirkens og bredstuens ruiner, ringmurene og restene av kastellene gir bare en anelse om det dette fjellet en gang har vist fram. Vi vet at på noen korsfarere som i 1190 kom fra Danmark, har fjellet gjort et dypt inntrykk. En gang var Tunsberg Norges hovedstad. Her

Det er godt mulig at *du* ikke trenger «St. Olavs Forbund». Men «St. Olavs Forbund» trenger deg for sitt arbeide.

Husk at søndag den 3. august, samtidig med vår Konges fest, er dagen for vår kirkelige samling om vår skytshelgen. Ta det da som en ære når man på den dag særlig kaller på din offervilje. Som kjent tilfaller kirkekollekten «St. Olavs Forbund».

La oss gledes ved den arv Hellig Olav har etterlatt oss: I troskap mot biskop og prest å arbeide for, verne, utbre og manifestisere fedrenes tro blant det norske folk!

Red.

bodde kongen og hans menn. Her var også et kirkelig sentrum. Anlegget på fjellet var et slottsanlegg med garnison, og det var et sterkt befestet sted; bredstuen ga plass til soldatene. St. Mikaelskirken var opprinnelig bygget som kongskapell og garnisonskirke. Den sto ferdig i 1151 og var reist i romansk stil med tykke vegger, små vinduer og runde buer. Senere ble det store koret i gotisk stil bygget til, og antagelig også en kryptkirke, på grunn av de mange pilegrimer som kom fra fjern og nær. St. Mikaelskirken ble en av de rikeste kirker ilandet.

Hvordan kunne det så gå til at den sank i grus? Vinteren 1349—1350 herjet svartedauen. Gårdene ble liggende øde og kirkens inntekter sank. For det annet flyttet kongemakten ut av landet og slottet på fjellet forfalt. Kirken ble overflødig. Langsomt og sikkert tærte tidens tann på de stolte bygninger. I 1503 gjorde svenskene det av med restene. *Codex Tunsbergensis* har en notis om det: «Anno 1503 ble Tunsberg hus forstyrret og plyndret av svenskene.» Dermed var det slutt med den gamle storhetstid, som de gamle ruiner forteller om.»

Om ettermiddagen var det anledning til å avlegge Fylkesmuseet et besøk. Oppmerksomhet vakte et karakteristisk stabbur fra Fadum, og det gamle teglbrenneri som leverte teglsten til St. Mikaelskirken.

Så brakte bussene stevnets deltakere til Teies bispegård, et av de tre bispesetene fra misjonstiden. Men her var det ingen ruiner som fortalte om gammel tid. Sokneprest Sund minnet om at vi her sto på gammel kirkelig grunn, og han forsto i sine friske kommentarer å levendegjøre i våre tanker det liv som en gang blomstret her.

Kl. 18 samledes alle deltakere i hagen utenfor St. Olavs kapell, der stevnet ble avsluttet med sakramentsandakt.

Det ble en rik dag i det strålende sommerværet. Styret i St. Olavs Forbund skyldes stor takk for det fine arrangementet og da særlig sokneprest dr. Sund og hans medarbeidere for alt strev.

F. J. Fishedick.

Hr. Høyerv. biskopen hilser på yngste deltaker ...

Glad stemning på stevneplassen.

Et utsnitt av de vel 600 mennesker som fulgte messens hellige handling.

Frøken
Sigrid
Øde
avgikk ved
døden
5. juli 77 år
gammel.

R. I. P.

SIGRID ØDE

— IN MEMORIAM —

AV EVA DITHMER-VANBERG

kjent av alle de som en eller flere ganger fikk føle virkningene i deres egen tilværelse. Hun respekterte ikke hindringer når det gjaldt andres velferd, og i årenes løp fikk hun en menneskekunnskap og menneskeerfaring, som hjalp henne enten det gjaldt myndighetene, institusjoner eller de enkelte samfunnsspissene som hun måtte oppsøke til fordel for andre. Ingen kunne som hun med en plutselig replikk skjære inn til kjernen i saker og ting, og for den saks skyld mennesker også, og derved kaste nytt lys over den eller det som talen dreide seg om — og ikke minst over den innstilling, det menneske hun talte med i øyeblikket hadde, og derved bringe denne til besinnelse over hittil usette sider av det problem som ble behandlet. Det er en egenskap som ikke har så meget med intellektet å gjøre som med en medfødt intuisjon, og den hadde Sigrid Øde i alle høyeste grad. Men at den ble så godt et hjelpemiddel som den ble når hun skulle virke for andre, skyldtes dog i første rekke at hun la alt i Guds hånd og aldri foretok seg noe uten å be om hans velsignelse til det, likesom hun i alle betydningsfulle anliggender alltid rådførte seg med sin sjelesørger. Dette hennes dype, personlige trosforhold er også den eneste forklaring på at hennes eget nokså minimale oljekrus lik enkens i Sarepta, aldri ble tomt, hvor meget hun så øste av det til andre. Våre prester kan tale med om dette — for henne var de virkelig Kristi stedfortredere og kunne som sådan med biskopen i spissen gjøre fordring på alle tjenester, all omsorg i tanker, følelser og gjerninger — på linje iøvrig med Menighetspleien, for der fulgte hun Kristi ord om å se ham i alle som var syke, nødstedte og hjelpeløse. Ingen appellerte forgjeves til hennes personlige fysiske, psykiske og økonomiske innsats, hvor små enn hennes krefter kunne være på alle tre områder, og ingen gikk uhjelpet fra henne.

«Velsignet de føtter som bringer fred — som bringer budskap om gode ting!» — står det skrevet, og det føles nå da Sigrid Øde's travle ferd på jorden er blitt stanset som kan disse ord settes som motto over hele hennes liv. Aldri skydde hun en veg, den være seg nokså lang og besværlig, om den førte henne til et sted hvor det var bruk for henne — og alle vi som fikk den lykke å kjenne henne vet om skritt hun har gått for oss, fordi vi selv ikke kunne eller ville eller rent ut sagt var for ugidelige til å ta dem. Hennes føtter og hennes hender — det er dem vi husker aller først nå da det å bli minnet er den eneste andel hun har i menneskers verden her på jorden. Hos henne var det aldri tale om noen venstre eller høyre hånd eller om at den ene hånd ikke skal vite hva den andre gjør, for Sigrid Øde ga med begge hender det hun kunne — ja, ofte og oftest meget mer enn hun egentlig kunne, målt etter alminnelig gjengs målestokk. Hun hadde en evne til å bringe ofre som burde være forbilledlig for oss, men som også nå gir oss en følelse av skyld overfor henne. Vi lot henne gå mange unødige skritt og vi ba henne om mange unødige tjenester, og selv om vi nok til en viss grad kan unnskyldte oss med at vi visste det gledet henne å kunne yte noen en tjeneste, så må vi dog alle med sorg erkjenne at vi står i en takknemlighetsgjeld til henne som vi nå er avskåret fra å kunne betale henne tilbake uten gjennom våre bønner for hennes sjelefred. Men derfor er det også særlig godt å tenke på at på sitt siste leie ble hun gjenstand for den samme kjærlige, trosbårne omsorg, som hun alltid selv hadde vist andre. Hun fikk dø hos sine elskede søstre på Vor Frue Hospital, om enn ikke med moder Antonia's hånd i sin som hun ofte sa hun så gjerne ville — priorinnen er nemlig i Rom — så dog omgitt av all den kjærlighetsfylte støtte som vår hellige Kirke yter sine døende barn gjennom de kvinner, for hvem sykepleien er et kall og ikke bare et yrke. Hånd i hånd med alle hjelpemidlene til å styrke de fysiske kreftene gikk de deilige rituelle ord til sjelens styrkning for den siste vanskelige ferd bort fra dens jordiske fengsel. Den kjærlighet fra Gud, som hun selv alle dager var inspirert av, fikk hun tilbake da hennes siste timer slo.

I hele sin ytre form hørte Sigrid Øde til «de stille i landet», men dette milde, beskjedne vesen skjulte en handlekraft, en viljestyrke og en utholdenhet som er

Et gripende kapittel i hennes livs historie er for øvrig hva det kostet henne rent materielt å bli katolikk. Fra barndomshjemmet i Drammen — faren var den landskjente oppretter og bestyrer av den første husflidsskole — hvor hun vokste opp i en søskenflokk på ni stykker, fikk hun den sterke sosiale interesse som førte henne — etter at hun hadde gjennomgått en grundig husstell- og håndgjerningsutdannelse — i 1902 inn i den da helt nye skolehjemssak. Hun ble lærerinne først på Bærums Skolehjem, så på hjemmet for omstreiferbarn på Rostad og dernest på Sletner skolehjem. Hun oppholdt seg lengre tid i studieøyemed i USA og virket i alt i femten år i dette arbeid. Hun sto nå for å bli bestyrerinne på et slikt hjem, hvilket representerte en økonomisk sorgfri framtid, men hun var blitt grepet av vår hellige Kirkes sannhet, og ekte og helstøpt som hun var, kunne hun ikke gå på akkord med sin samvittighet. Hun konverterte med den følge at hun måtte forlate den gjerning hun elsket — det kunne ikke tenkes at en katolikk kunne være ansatt ved en offentlig institusjon med pedagogisk tilsnitt! Og hun brakte som den naturligste sak av verden, men selvfølgelig ikke uten indre kamper, sin framtid som offer på Kirkens alter og reiste til Oslo uten stilling og praktisk talt uten penger, men med en fast og urokkelig tro på at Gud ville hjelpe

henne og vise henne en utveg i følge sine egne hellige løfter. Og miraklet skjedde: hennes tro fikk sin belønning. Vernelaget i Oslo hadde nettopp opprettet en ny spesiell kvinneavdeling og ansatte henne som sjef for den. Og det går ennå frasagn om hennes evne til å behandle dens brokete klientell av kvinnelige arbeidssky og løsaktige eksistenser, som hun ga fast grunn under føttene og for de flestes vedkommende forvandlet til dyktige husmødre og gode samfunnsborgere. Hun slapp heller ikke disse sine venninner av syne senere i livet, men vedlikeholdt stadig kontakt med dem gjennom hyggelige selskapelige sammenkomster i sitt koselige hjem og ellers på annen måte. Og som «Dagbladet» skrev da hun «falt» for aldersgrensen: «Det blir vanskelig å erstatte henne. Hun er elsket og avholdt — respektert av dem hun er kommet i berøring med. Hennes noble vesen, hennes finfølelse og fremfor alt hennes hjertelag gjorde henne som skapt for den gjerning hun tok opp blant samfunnets ulykkelige. Men kjenner vi frøken Øde rett blir det ikke noe otium hun går inn til nu. Det blir bare fortsatt arbeid i det godes, i samfunnets tjeneste.»

Ja, bladet fikk rett: «I det godes, i samfunnets tjeneste» ble altså vår katolske menighetspleie. Og selv sa hun ofte at den tross mange uventede skuffelser og vansker, ga hennes liv det rikeste innhold. Etter noen tids forløp hadde hun også fått den organisert slik i samarbeide med Margarethe Falkanger at sognepresten kunne vigsle dem til menighetssøstre og gi dem Kirkens velsignelse med på veien. Det var en høgtidelig stund — og den ble til velsignelse! Vi husker alle den støtte vi under krigen fikk fra den, på et tidspunkt hvor vi alle trengte hjelp selv til de enkleste livsbehov. Sigrid Øde elsket den gjerning, elsket arbeidet med feriekolonien, som også var en del av den, og hadde også evnen til å samle gode medarbeidere om seg.

Tross sin i de senere år ofte mer enn vaklende helbred ledet hun Menighetspleien like til hun kunne legge det i St. Josefsstøtrens trygge hender, mens Margarethe Falkanger fortsetter sitt oppofrende virke. Men hun slapp det ikke helt og var alltid parat når noen ba om hennes hjelp. Dagen før hun nå ble innlagt på Vor Frue Hospital, tok hun således en lang og anstrengende tur ut til feriekolonien, og herettet ved hjemkomsten glad og tilfreds om barnas lykkelige dager der ute.

For sitt virke i Vernelaget fikk hun da hun gikk av Kongens fortjenestmedalje i gull. Det gledet henne meget, men hun skjulte heller ikke sin glede da biskopen som en anerkjennelse for hennes katolske innsats overrakte henne det pavelige æreskors. Og vi gledet oss med henne.

Nå er Sigrid Øde død. De åpne hender har lukket seg om en rosenkrans — de travle føtter ligger stille under det hvite teppe og har funnet hvile. Men hun ligger med smil om munnen, det overbærende, milde smil som så ofte røpet at Gud hadde skjenket henne *humorens* nådegave. — Varme og lys var Sigrid Øde's rette elementer.

Men vi skal ikke mer se henne blant oss eller høre henne tale om alt det som fylte hennes sinn: biskopens og prestenes og menighetens liv og velferd. For henne var intet stort og intet smått innenfor Kirken — alt hadde hennes interesse, hennes omsorg og hennes arbeidskraft i like høy grad. Ikke skal vi mer lese hennes yndefulle små epistler i «Kimer I Klokker» — dem hun var så glad for å få lov til å skrive. Men i vårt minne vil hun leve så lenge vi selv lever. Vi takker Gud for hva han lærte oss i og gjennom henne — vi takker Kirken, som førte oss sam-

men med henne og hvis naturlige og overnaturlige liv hun gjenspeilet i hele sin ferd. Hun «brakte oss budskap om gode ting» — både de timelige og de evige. — Må velsignelsen nå bli hennes lodd!

Hun hvile i fred — — —

Eva Dithmer-Vanberg.

Slik var hun

«En sosisetetsdame spurte engang: Hvordan dør en gatepike? Jeg kan huske at jeg ble henne svar skyldig dengang, og jeg ville bli det samme om jeg ble spurt i dag. Jeg vet bare, at slik som fortalt, døde gamle Agnethe, «Rosen fra fjellet». Vi er alle barn av den samme far, og hver har sitt regnskap å møte fram med. Gud alene skal dømme.

Men takknemlige må vi være for at vårt samfunn nå er så sosialisert på kristendommens grunnlag, at det finnes i hvert fall en seng på et sykehus for enhver hjemløs, når oppbruddets time slår. Og der er en barmhjertig søster ved hånden, om der ikke finnes en venn mere i verden.»

Sigrid Øde i «Kimer, I Klokker» 1949.

EN MODIG MANN

Vi hitsetter fra Tønsbergs Blad 19. 6. 52:

En modig mann er død, kardinal Michael von Faulhaber i München, 83 år gammel.

Det er kanhende ikke så mange her hjemme som kjenner ham — av annet enn navn, men han fortjener å minnes. Han var en av de få store, modige menn i nazitidens Tyskland. Han var en av de få som fra første dag av tok åpent til orde mot nazismen og Hitlers forordninger. Han tok ikke hensyn til advarsler og trusler.

Han sto på prekestolen i München og ga landets geistlighet ordre til ikke å bøye seg. Han kjempet den ensomme, modige manns kamp mot raselæren og mot jødeforfølgelsene. Han behøvet det ikke. En kardinal taler sjelden selv i noen kirke, han representerer den øverste *administrative* myndighet, det er et særsyn å se ham på en prekestol. Faulhaber gikk dit opp. Han ville tale til folket. Han ville selv ta ansvaret.

Ensom, men ikke *mer* ensom enn at nazistene ikke turde åpent arrestere ham.

Han nød en slik respekt innen folket, at selv Hitler ikke turde forgripe seg på ham.

Det kunne ha utløst farlige krefter i det bayerske bondefolk. Den eneste måte å ramme ham på, var å isolere ham, mure ham inne, hindre at hans røst nådde ut.

I de fem krigsår var kardinal Faulhaber på det nærmeste fange i sitt hus. Hans budskap måtte smugles ut, men hans navn og hans ord levde overalt hvor det var motstand mot nazismen og dens undertrykkelse av menneskerettighetene. Det satt en gang på en og samme tid nesten 6000 tyske prester i konsentrasjonsleir. Det var Faulhabers ånd som ledet dem.

Nå er den gamle uredde mannen død. Hans minne vil bli æret.

UTLANDET:

VATIKANET

Om lag 1 000 innbyggere i Vatikanstaten.

Ifølge den seneste statistikk har Vatikanstaten 962 innbyggere. Av disse har 722 statsborgerrett.

Merkelig innbrudd hos lederen av Vatikanets kringkaster.

Ukjente personer har nylig brutt seg inn i kontoret til lederen av *Radio Vaticana*, pater *Soccorsi*, S. J. som kvelden før innbruddet fant sted, hadde reist til Stockholm for å delta i en internasjonal kortbølgekonferanse. Gjerningsmennene har latt penger og verdisaker ligge urørt. De har åpenbart søkt etter planer og aktstykker. Det pavelige gendarmeri og det italienske kriminalpoliti har henstillet til pressen ikke å offentliggjøre noe videre om innbruddet. En redegjørelse vil ikke bli gitt før pater *Soccorsi* er vendt tilbake fra Stockholm.

AFRIKA

Den største misjonsbiskop i vårt århundre død.

Den 7. juni døde titulær-erkebiskopen av Brisi, mgr. Heinrich Streickers som inntil han trådte tilbake p. g. a. alder, var apostolisk vikar av Uganda. Helt til sin dødsdag hørte han skriftemål og underviste ved misjonen i Ibanda hvortil han hadde trukket seg tilbake. I sin omtale av hans virke siterer *Fides* en uttalelse av sekretæren for Propagandakongregasjonen, mgr. *Celso Costantini*, som betegner den avdøde biskop som «den største misjonsbiskop i vårt århundre». Av de 68 år han virket i *De hvite fedres orden* var han på 14 år nær misjonsbiskop. Etter å ha omtalt de praktiske resultatene av mgr. *Streichers* livsvirke, skriver *Fides*:

«En av hans store ambisjoner var å få utdannet et presteskap av innfødte. I 1913 viet han de to første Baganda-prestene, og senere hadde han den store glede å se arbeidet for å utdanne innfødte prester gi resultater som overtraff de største forventninger. På Kristi konge-fest 1939 innviet han — sammen med Den hellige far — 12 innfødte til biskoper. Blant disse 12 var mgr. *Joseph Kiwanuka*, som nylig ble utnevnt til apostolisk vikar i Masaka. Omtrent samtidig ble en annen av disse biskoper utnevnt til apostolisk vikar i Kagera.»

CHINA

Biskop sitter lenket i fengslet.

Ifølge meldinger fra det kommunistiske China sitter biskopen av Laohokow, mgr. *Alfonso Maria Ferroni*, som er i 60 års alderen, lenket i et kommunistisk fengsel. Han er under stadig og streng bevoktning.

ENGLAND

De engelske katolikkens politiske stilling.

I den engelske, katolske ukeavis «*Catholic Herald*» har luftfartsministeren i Attlee's regjering, *lord Pakenham*, skrevet en artikkel om de engelske katolikkens oppgaver i de politiske partier. Lord Pakenham fremholder bl. a. følgende:

Labour Party står ved skilleveien. Nasjonaliseringen av produksjonsmidlene er lagt *ad acta*. Partiet trenger nye, friske ideer. Det er katolikkens skyld at man ikke vet hva katolsk politikk skal gå ut på. Katolikkene ville kunne gjøre det av med *Labour Party* på en eneste dag, om de gikk inn for å gjennomføre Kirkens sosiale lære. For *Labour Party* har ingen linje lenger. Bevan har utvilsomt overtatt meget fra Marx, hans religiøse holdning er noe patetisk, men han står kristendommen nærmere enn atheismen. Den katolske innflytelse vil ikke komme til sin rett ved at man søker å besette innflytelsesrike stillinger, men ved den måte de katolske ideer er med på å forme fremtidens sosiale system.

Dronning Anna Boleyns bolig hjem for søsterkongregasjon.

Den tidligere bolig til dronning *Anna Boleyn* av England, en 472 år gammel bygning i West Wickham, er innkjøpt av

søsterkongregasjonen «*Ladies of Mary*». Wickham Court som bygningen heter, var som nevnt bolig til *Anna Boleyn* som Edvard VIII giftet seg med etter at han hadde latt seg skille fra sin første dronning *Katarina av Aragonia*. Da pave *Klemens VII* nektet å anerkjenne skilsmissen, førte dette til bruddet mellom Rom og England.

Katolikker opphøyet i adelstanden av dronning Elisabeth II.

I forbindelse med den første offisielle fødselsdag til dronning *Elisabeth II* er det offentliggjort en liste over personer som i anledning dagen ble sælig utmerket. På listen finnes tre navn på fremtredende skribenter som alle er katolikker. Det er *Comptom Mackenzie*, som er en av de fremste engelske romanforfattere i dag. Han konverterte i sin ungdom, og er nå 70 år gammel. Den andre er *Arnold Lunn*, skisportens store talsmann i England, og vel den mest fremragende apologet Kirken har i England i dag. Han vil bl. a. være kjent i Norge fra sitt foredrag i Oslo for noen år siden, og som forfatter av boken «Tro og fornuft». Den tredje er *J. B. Morton*, humorist, satiriker, dikter og historiker og fast medarbeider i Englands største avis *Daily Express*. Alle disse tre ble opphøyet i den ikke-arvelige adelsstand.

FRANKRIKE

Overnaturlig helbredelse i Lourdes.

Biskopen av Marseilles, mgr. *Jean Delay*, har kunngjort at helbredelsen av frøken *Marie-Thérèse Canin* som fant sted i Lourdes i 1941, var av overnaturlig art. Erklæringen er fremkommet etter at den medisinske undersøkelseskommissjon har foretatt en ytterst samvittighetsfull undersøkelse.

Militær valfart til Lourdes.

30 000 franske soldater og offiserer deltok i Den franske hærs valfart til Lourdes i begynnelsen av juli. Blant deltakerne var også den franske forsvarsminister samt representanter for den franske generalstab.

40 000 sigøinere på pilegrimsferd.

40 000 sigøinere fra Europa og Nord-Afrika deltok i en pilegrimsferd som fant sted i begynnelsen av juli, til alle sigøynernes valfartskirke, *Sainte Marie de la Mere-basilikaen* på den franske Middelhavskyst. Ferden ble ledet av erkebiskopen av Aix-Provence, mgr. *Joseph Heinrich de Provençères*.

ISLAND

Island minnes sin katolske fortid.

Den 29. og 30. juni mintes katolikkene på Island den blodige undertrykkelse av Kirken for 400 år siden, en undertrykkelse som førte til at katolisismen ble fullstendig utryddet. Paven hadde sendt den apostoliske vikar i Reykjavik, biskop *Gunnarson*, en egenhendig skrivelse, der han bl. a. minnes den siste katolske biskop på Island, *Jón Arason*, som led martyrdøden under *Kristian III*.

I middelalderen var der et blomstrende katolsk liv på Island. Det fantes to bispedømmer, med bispesætene henholdsvis i Skalholt og Reykjavik.

ITALIA

Leonardo da Vincis Nadverds-bilde snart ferdig-restaurert.

I anledning av *Leonardo da Vinci*-jubileet gjør man alt for å ferdigbringe restureringen av det verdensberømte maleri «Nadverden». Også rommet der frescoen dekker den ene murveggen, vil bli fornyet. Det ble som kjent utsatt for bombeangrep under krigen.

JAPAN

Nye landevinninger i Japan.

Juni måned bragte Kirken i Japan et godt stykke fremover. Tre nye kirker ble innviet og i *Mobara* ble det opprettet en ny menighet. Et nytt barnehjem ble åpnet i *Tokio* av Søstrene av Det helligste hjerte. I *Biwazaki* åpnet fransiskanerne et nytt sykehus og ved universitetet i *Morioko* ble det innviet et nytt studentehjem.

JUGOSLAVIA

Kirkens stilling den samme som i Russland, sier erkebiskop Stepinac.

Den forviste erkebiskopen av Zagreb, mgr. *Stepinac*, ble for vel en uke tilen oppsøkt av en journalist fra *United Press* på sitt bosted. Ifølge denne journalist uttalte erkebiskopen til ham på et spørsmål om Kirkens stilling i Jugoslavia at «den er som i Russland». Han uttalte videre at prestene lever i permanent fare og nevnte som eksempel at en prest i et sogn i nærheten av Krasic, hvor erkebiskopen oppholder seg, nylig var blitt fengslet i seks uker på grunn av «intoleranse overfor andres tro». Prestene hadde meddelt en ikke-katolikk Kirkens betingelser i religiøst blandede ekteskaper. Etter løslatelsen ble han nektet å vende tilbake til til sitt sogn under trusel om 15 års fengsel. Men — uttalte erkebiskop Stepinac til slutt, vi må være tålmodige. Jeg og mange med meg vil ikke oppleve å se det, men Kirken vil seire til slutt.»

POLEN

Ny opphisselseskampanje satt i gang.

Den polske kommunistpressen har satt i gang en ny opphisselseskampanje mot Vatikanet og Kirken. «Trybuna Ludu» har offentliggjort en artikkel på fem spalter full av fordreier og bakvaskelser. Generalavtalen mellom den tyske forbundsrepublikk og Vestmaktene påstås å være resultatet av Vatikanets initiativ og kardinal *Spellman* utpekes som mellommann. Bladet vender seg til slutt til Polens katolikker og ber dem løsrive seg fra Vatikanets innflytelse.

Kardinal *Spellman* synes å være blitt noe av kommunistenes prügelnabe. Han plaseres i de utroligste situasjoner og må være verdens mest energiske mann om han rekker å overkomme alt det han blir beskyldt for. En av grunnene til at han særlig i den siste tid inntar en så bred plass i den kommunistiske propaganda, turde være den glimrende artikkel han etter sitt besøk i Korea og Hongkong har skrevet i *Collier's Magazine* om kommunistenes framferd i Østen.

SPANIA

En ny misjonsfilm.

Den franske filmskuespillerinne *Blancher* er kommet til Spania hvor han skal spille hovedrollen i en ny misjonsfilm «Den uforferdede nonne». Filmen spilles inn under beskyttelse av Det pavelige, spanske misjonsselskap, og vil fortelle om en ung misjonsnonnes liv.

SKOTLAND

Historisk betydningsfull innvielse av prester.

Den 31. mai ble 34 diakoner, tilhørende misjonsordenen *De hvite fedre*, viet til prester i sognekirken i Aalashiels i Skottland av erkebiskopen av St. Andrew og Edinburgh, mgr. *Gordon Gray*. Av de nye prester er 11 franskmenn, 11 hollendere, 4 er fra Storbritannia og 4 fra Belgia, 3 fra Canada og 1 fra Tyskland.

Siden reformasjonstiden er ikke så mange diakoner blitt presteviet på en gang i Skottland. Høytideligheten gjorde et mektig inntrykk på alle nærværende og vakte berettiget oppsikt i Skottland.

De 34 nye prester er blitt utdannet ved De hvite fedres internasjonale presteseminar i Monteviot House i Jedburgh i Skottland. De forbereder seg nå på sin avreise til Afrika.

UNGARN

Konsentrasjonsleir eller arbeidstjeneste.

Ifølge meldinger fra ungarske flyktninger har kommuniststyret i Ungarn for noen tid siden oppløst en rekke ordener og kongregasjoner. For tiden finnes det i Ungarn bare benediktinere, fransiskanere og piarister. Medlemmene av de oppløste ordenssamfunn ble stillet overfor følgende alternativ: enten konsentrasjonsleir eller arbeidstjeneste.

TYSKLAND

Lærestol i katolsk historie ved protestantisk teologisk fakultet.

Det protestantiske, teologiske fakultet ved universitetet i Göttingen har nylig opprettet en lærestol for «Katolsk historie og det katolske prinsipp».

TYSKLAND

Presteseminarium i Øst-sonen.

Etter nye forhandlinger med de kommunistiske myndigheter i Øst-sonen har man kunnet åpne et nytt presteseminarium for Øst-sonen i Erfurt. Immatrikuleringen, som omfattet 39 teologiske studenter, ble foretatt av biskopen av Berlin, mgr. *Weskamm* etter forutgående pontifikalmesse. Det ble samtidig kunngjort at mange flere studenter fra Øst-sonen vil bli immatrikulert senere. Seminarets rektor er professor *Kleineidam*.

Selv om kommunistene i prinsippet er gått med på at katolske prester får utdannes i Øst-sonen, er det likevel ikke sikkert at utdannelsen vil få fortsette i Erfurt.

Hedwigs-omen i Berlin skal nå gjenreises.

Kommunestyret i Vest-Berlin har besluttet å stille 63 tonn jernbetong til disposisjon for gjenreising av Hedwigs-omen som ble bombet under krigen. Hedwigs-omen ligger i Øst-sonen, men hjelp til gjenreising får man naturligvis ikke av de kommunistiske makthavere der.

De aller nødvendige reparasjoner er foretatt for å redde bygningen fra fullstendig å forfalle.

Gate i München oppkalle etter kardinal von Faulhaber.

Kommunestyret i München har enstemmig besluttet å om-døpe en av byens gater til *Kardinal Michael von Faulhaber-Strasse*. Byens overborgermester uttalte ved denne anledning at byen München står i ubetalelig gjeld til kardinalen som gjennom så mange år har stått last og brast med byens befolkning.

Kommunistene i Øst-sonen stiller seg velvillige til «Katholikentag».

Arrangørene av den forestående tyske «Katholikentag» der som tidligere nevnt i «St. Olav» i år skal finne sted i Berlin, venter 150 000 deltakere fra Vest-Tyskland og om lag 180 000 deltakere fra Øst-sonen. Møtets presidium har nylig hatt konferanser med både *Pieck* og *Grotewohl* som er de to kommunistiske forgrunnsfigurer i Øst-sonen, bl. a. for å sikre de nødvendige befordringsmidler til gjennomførelse av møtet. Begge stilte seg meget velvillig og ga også tilsagn om at de ville gi tillatelse til avholdelse av en stor prosesjon i Berlins østsektor. Samtidig tilbød lederen av den kommunistiske ungdomsbevegelse å stille telter til disposisjon for den katolske ungdomsleir som vil bli holdt i forbindelse med «Katholikentag».

Denne store imotekommenhet har vakt meget stor forundring både i Berlin og Vest-Tyskland. Man er ikke i tvil om at den tilsikter å gi deltakerne Vest-Tyskland det best mulige inntrykk av kommunistene i østsonen for derved å bringe Forbundsregjeringen i Bonn i miskreditt.

Kardinal Faulhabers begravelse.

Kardinal *Faulhabers* begravelse i München ble en mektig sørgehøytidelighet. Hundretusener hadde tatt oppstilling langs sørgetogets rute fra Theatinerkirken til Katedralen hvor kardinalen ble bisatt. I spissen for sørgetoget gikk den apostoliske nuntius, erkebiskop *Muench*, fulgt av kardinalene *Innitzer* og *Frings*, 18 erkebiskoper og biskoper og en stor mengde prester og nonner. I sørgekoren så man også kardinalens 73 årige søster og representanter for jødene, de ortodokse og protestantene.

Som president i rådet for Den evangeliske kirke i Tyskland hadde biskop *Dibelius* sendt kardinal *Frings* følgende telegram: «Jeg takker Gud for et rikt og velsignet liv i vår Guds tjeneste.» Forbundsrepublikkens president, dr. *Heuss* uttalte: «Den avdøde kardinals navn er risset inn med bokstaver som ikke kan slettes ut, i Kirkens, menneskehetens og politikens historie. Kardinalen var en fast støtte for mange utenfor Kirken ved sin karakters uavhengighet og sitt livs verdighet.» Dr. *Wiener* som er *syndicus* i Jødernes Union i Tyskland, betegner i en uttalelse til *Jewish Chronicle* i London kardinal *Faulhaber* som «en beskytter og hjelpesmann for jødene i deres tyngste dager».

Det meldes at kardinal *Faulhaber* har etterlatt seg et åndelig testamente. Bruddstykker vil bli offentliggjort i nær framtid.

UNGARN

Hjelpebiskopen av Weszprem fremdeles i live.

Vi brakte for noen tid siden melding om at hjelpebiskopen av Weszprem, mgr. *Zoltan Meszleny* som ble arrestert i 1949, var avgått ved døden. Det meldes nå at hjelpebiskopen fremdeles er i live, men i slutten av 1951 ble han etter et fullstendig sammenbrudd overført fra en konsentrasjonsleir til en klinikk ved Balaton-sjøen. Herfra er han imidlertid overført til ukjent bestemmelsessted.

Presteseminar stengt.

Presteseminalet i Weszprem er blitt stengt etter ordre fra kommuniststyret med den begrunnelse at studentene i fellesskap i huskapellet hadde bedt for den fengslede kardinal *Mindszenty*.

ØSTERRIKE

Lærerinne promovert til doktor i katolsk teologi.

Læreren *Khatarina Neuling* er nylig blitt kreert til doktor i katolsk teologi ved Wiens universitet. Hun er ansatt ved det biskopelige ordinariat i Linz.

BAKGRUNNEN FOR AFFÆREN TONDI

I «St. Olav» nr. 17/18 brakte vi en melding om at jesuittpateren *Alighiero Tondi* hadde forlatt sin orden og sluttet seg til kommunistene. Hans skritt vakte meget stor forundring hos hans ordensforesatte som ikke anså et anfall av sinnsforvirring for utelukket. Mange gjorde imidlertid oppmerksom på at bruddet fant sted nøyaktig samtidig med at valgkampen i forbindelse med kommunevalgene satte inn. I de første tre uker hørte man ikke noe til eller om Tondi; bare en kort melding om at han muligens var reist til Moskva. Men så inntraff den store sensasjon!

Med brask og bram kunngjorde det italienske kommunistpartis hovedorgan *Unità* at det ville offentliggjøre en rekke avsløringer som professor Tondi (ex-pateren kalte seg nå professor) hadde skrevet. Disse «avsløringer» ble også publisert den siste uke før valgdagen den 25. mai.

«Avsløringene» var ventet med stor spenning. Mange håpet på ikke så få «interessante historier»; andre regnet med at «memoarene» til en kjent jesuitt som hadde hatt forbindelse med alle mulige kretser, ville bli en underholdende lektüre. Resultatet: et likefrem latterlig slag i luften!

Imidlertid er noen enkeltheter som kaster lys over Tondis person, blitt kjent. Det er fastslått at han i april 1948 stemte kommunistisk. Det er ytterligere påvist at han i de siste fire år har optrådt som en uklanderlig prest og at han i disse år har gitt uttrykk for en anti-kommunistisk innstilling. Men i tre av disse fire år har han stått i forbindelse med den kommunistiske partiledelse og arbeidet etter dens direktiver. Den oppgave som ble pålagt ham, og som han ikke kunne unndra seg, var følgende: helt hemmelig skulle han forsøke å opprette forbindelse mellom representanter for Den katolske aksjon og ledere av det tidligere fascistiske parti i Italia og med representanter for den nye neo-fascistiske bevegelse.

Tondi satte seg i forbindelse med lederen for Den katolske aksjon, professor *Gedda*, og organiserte en rekke sammenkomster mellom den fascistiske, nasjonalistiske og katolske ungdom. Hensikten med dette er helt klar: Hadde kommunistene i valgkampen kunne fremlegge bevis for at Den katolske aksjon blandet seg inn i den italienske politikk, og at den videre under professor *Geddas* ledelse hadde sluttet forbund med fascistene, ville det ha virket som en sensasjonell politisk skandale og fremkalt uoverskuelige følger.

Hele aksjonen falt imidlertid i fisk, hvilket også fremgår av «memoarene» som ikke formådde å samle nevneverdig interesse. Tondi henvendte seg med sitt manuskript først til et illustrert ukeblad som han tilbød det for 1 million lire. Redaksjonen avviste tilbuter. I 11. time ble det omarbeidet av den kommunistiske partiledelse og godtatt for offentliggjørelse i *Unità*, som betalte millionen. Følgen av hele denne affære er at de som skulle rammes av den, nemlig Den katolske aksjon, Jesuittene, Den hellige stol og De kristne demokrater ikke i noen henseende er blitt berørt av den.

Den eneste som er blitt rammet er «professor» Tondi selv. Han har nå spilt sin rolle. Valgene er over, og ingen har bruk for ham lenger. Han vil kanskje forsøke seg med nye «avsløringer». Men det vil bli stille om ham. Den offentlige meningsforakt er allerede så stor — selv i kommunistiske kretser — at han har måttet holde seg i bakgrunnen. En tragisk skjebne som man bare dypt kan beklage.

OBS!

ST. OLAVS

Forlag og
ekspedisjon
er lukket
til 11. august

St. Olavs messe (29. juli) finnes nå i den liturgiske billigserie med den fullstendige tekst. Utførelsen er som de tidligere seks messer i serien.

Pris: kr. 0,35 pr. stk. pluss porto.

For 50 stk. eller mere: kr. 0,30 pr. stk. inkl. porto

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersveien 5, I — Oslo.

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCE BUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

For nedsatt hørsel
anbefales

Acousticon

HØREAPPARATER

Fremstilles av Amerikas
første og eldste fabri-
kanter av elektriske høre-
apparater

Siden 1902

Eric Høye

Akersgt. 8 III, Oslo

OSLO

Vennligst innbetal
kontingent
på girokonto
nr. 15986

KOLDSAGBLAD
OSCAR SKOTVEDT - Oslo

Avd. Verktøy- og Spesialmaskiner
Kirkegaten 10 - Telefon 423945

Blomster for alle anledninger

ANNIE VERA A/S
Karl Johansgt. 21 - OSLO

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 334370

*Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk*

HERMAN H. RITTERS

ESKEFABRIKK

Chr. Kroghsgt. 30, Oslo
Tlf. 42 34 66

ORAS

OSLO RØRLEGGEBEDRIFT A/S

ØKONOM Centralopvarming

Inneh.: Trygve A. Engh

Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp

Varmtvann — Olje — Stoker

Fyring — Kjelerrep. — Ettersyn

S. B. Pettersen A s

Aut. installatør

Telefoner 33 29 22 - 33 29 17

Universitetsgaten 18 - Oslo

FREDRIKSTAD

Engeset & Larsen
MANUFAKTUR - EN GROS - EN DETALJ
FREDRIKSTAD

HAMAR

CHR. PLATOU MUSTAD

Hamar

HELENE ANDRESEN

Kjøtt- og pølsevarer

Fredrikstad

Tlf. 2031

FREDRIKSTAD BLIK- &

METALVAREFABRIK

Andresen & Müller

Mek. Verksted - Blikkemballasje
og metallvarer av enhver slags -
Jernfat i alle størrelser og for et-
hvert øyemed - Isenkramartikler -
Elektrisk og Autogensveisning -
Stanseartikler

A. STEEN

Etablert 1854

Hamar

G. HALVORSEN

Fredrikstad

Pølsemakeri & Kjøttforretning

Tlf.: Forretningen 1781, 2455

Kontoret 1781

ARNT JENSEN A/S

Rørleggere

Hamar

THS. HANSENS EFTF.

Alf Svendsen

Bakgaten 1 - Fredrikstad

«STABBURET»

FREDRIKSTAD

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

FRITZ W. LILJA
Stålrørstoler

Tollbugt. 25 - Oslo
Telefon 41 46 49

OLE KRISTIANSEN

Snektermester
Heimdalsgt. 34 - Oslo.
Tlf. 68 13 58 - Etablert 1894
Spesialitet:
Møbler og innredningsarbeider

TEKNISK HUSHJELP A/S

Citypassasjen, Oslo
Tlf. 33 51 00
Elektriske artikler og
installasjoner

SØREN HANSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforretning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 50 85 - 42 52 23

Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 68 34 00
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-POLSEVARER

HANS KARLSEN
MALERFORRETNING

Utfører all slags
malerarbeid
Tordensskjoldsgt. 6 B
Tlf. 41 07 76 - Oslo

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

JOHS. FRANCK

SENTRALBORD 46 18 35 - BOGSTADVEIEN 11

OSLO

Melitta

KAFFETRAKTER

gir bedre og drøyere kaffe

Riktig formaling sparer kaffe

Føres i ledende kaffe- og
kjøkkenutstyrsforretninger

THIS & CO. A/S

Bygningsartikkelforretning

Materialer til nybygg,
innredning og vedlikehold

Vis å vis Vestbanen
Sentralbord 42 58 77

WISBECH

Majorstuhuset - Oslo
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

ODDVAR J. LØDEM
MURMESTER & ENTREPRENØR

KJØP

bos St. Olavs

annonsører!

Trenger De noe til hagen
er adressen

Als Norsk Frø

Osterhaugsgaten 29 - Oslo

Telefon 41 39 91

Norges Brannkasse
Grunnlagt 1707

Skadeforsikring

Bygninger

Løsøre

Varer

Forsikring av bygning un-
der oppføring på greie vil-
kår og til særlig lave premier.